

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

26 серпня 2004 року

№24 (2677)

Шановні друзі, колеги!

Хочу щиро поздоровити Вас з новим навчальним роком і побажати Вам творчої наснаги і нових досягнень на благородній освітянській ниві!

Особливо хочу привітати нове поповнення нашої славної університетської сім'ї. Вам, тепер уже першокурсникам, випали нелегкі випробування, проте Ви їх подолали. Навчальний рік, що минув, був не простим – роком вибору для більшості з Вас майбутнього фаху, роком закінчення загальноосвітньої школи і переходу до дорослого самостійного життя. Він був також і роком переосмислення нашої системою освіти необхідних змін для входження в єдиний Європейський освітянський простір, який символізує Болонський процес. Та це входження має бути таким, яке не руйнує вітчизняні здобутки, а доповнює їх, робить систему освіти більш гнучкою і привабливою для багатьох, хто прагне знань. Впевнений, що така загальноєвропейська інтеграція національних систем освіти відбудеться, і вона слугуватиме на користь і нашим громадянам.

Наш університет набуває все більшого авторитету у світі. Численні міжнародні конференції і семінари, візити видатних особистостей та делегацій, укладання договорів про співпрацю з багатьма науковими центрами та університетами світу – все це свідчить про високий міжнародний рейтинг нашого НТУУ «КПІ».

Одним словом, минулого року проводилася активна, копійка і напружена робота. Вона продовжуватиметься і цього року. І робитимемо її м з Вами разом. Адже тільки спільна, самовіддана праця дає результат, а результат є запорукою успіху!

Отже, нових успіхів у новому навчальному році! Щастя Вам!

Михайло Згуровський, ректор НТУУ «КПІ»

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1

Засідання Наглядової ради НТУУ «КПІ»

2

На засіданні Вченої ради

3

Міжнародна співпраця

4

Вітаємо ювілярів!

Аналізуючи підсумки навчального року

Вшанування видатного авіа-

конструктора

Ігоря Івановича Сікорського

Оголошення

НА КОРИСТЬ КПІ, НА БЛАГО ДЕРЖАВИ

Засідання Наглядової ради НТУУ «КПІ»

створення технополісу на базі НТУУ «КПІ» та збільшення нормативів фінансування НТУУ «КПІ», Наглядова рада була при голосуванні одностайною.

За пропозицією Д.В. Табачника було вирішено проводити засідання Наглядової ради НТУУ «КПІ» двічі на рік (червень і грудень) та обрано М.Ю. Ільченка, проректора з наукової роботи НТУУ «КПІ», відповідальним секретарем Наглядової ради.

Від НТУУ «КПІ» в роботі Наглядової ради взяли участь М.З. Згуровський, ректор; Ю.І. Якименко, перший проректор з навчальної роботи; М.Ю. Ільченко, проректор з наукової роботи; С.І. Сидоренко, проректор з міжнародних зв'язків; Г.Б. Варламов, проректор з навчальної роботи; М.В. Печеник, проректор з розвитку матеріально-технічної бази та адміністративно-господарської роботи; В.І. Молчанов, голова профкому співробітників; Д.Д. Кисилевський, голова Студентської ради; В.Ю. Миронов, голова профспілкового комітету студентів.

В.Янковий

Велику роль в організації роботи державних вищих навчальних закладів відіграють Наглядові ради (НР). До їх складу зазвичай входять державні і політичні діячі, бізнесмени, представники громадськості. Є така Наглядова рада й у НТУУ «КПІ».

6 липня 2004 року відбулося засідання НР НТУУ «КПІ». Цю дату слід запам'ятати, адже саме в цей день Наглядова рада розпочала діяти практично. Перелік питань, які запропонував наш ректор М.З. Згуровський до розгляду і які були одностайно схвалені всіма членами НР, покликані докорінно змінити на краще й економічний стан університету, і рівень оплати праці викладачів, й умови проведення наукових досліджень.

Головуючий на засіданні НР віце-прем'єр-міністр України Д.В. Табачник у вступному слові відзначив величезну роль, яку відіграє НТУУ «КПІ» у справі підготовки фахівців для народного господарства України, його визнаний імідж у світі, його передові досягнення в освіті і науці. Він також зазначив, що Наглядова рада НТУУ «КПІ» не повинна бути яким-небудь контролюючим органом, а повинна всіляко допомагати НТУУ «КПІ» у вирішенні найважливіших проблем університетського життя.

Свій виступ ректор НТУУ «КПІ» академік НАН України М.З. Згуровський розпочав з короткого екскурсу в історію заснування та становлення нашого університету, згадавши історичні слова великого Д.І. Менделєєва з високою оцінкою якості підготовки фахівців-політехніків. Потім Михайло Захарович зупинився на сьогоднішній КПІ. Акцент було зроблено на активній співпраці з багатьма міжнародними організаціями (ЮНЕСКО, ЮНІДО та інші), з провідними університетами світу, із світовими лідерами бізнесу (Моторола, ІБМ, ФЕСТО та інші). Всі ці контакти, практична робота демон-

Каденюк Леонід Костянтинович – народний депутат України;
Крищенко Кирило Євгенович – заступник міністра праці і соціальної політики;
Курас Іван Федорович – народний депутат України;
Масол Віталій Андрійович – радник АКБ «Росток-банк»;
Патон Борис Євгенович – президент Національної академії наук України;
Радченко Володимир Іванович – секретар Ради національної безпеки і оборони;
Сергієнко Іван Васильович – директор Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова Національної академії наук України.

На засіданні Вченої ради

На початку останнього в минулому навчальному році засідання Вченої ради, яке відбулося 2 липня, його ведучий, ректор НТУУ "КПІ" М.З.Згуровський привітав декана ВПФ професора П.О.Киричка із ювілейним днем народження. За значні наукові досягнення і зміцнення співробітництва між Донбаською державною машинобудівною академією та НТУУ "КПІ" професору О.П.Макаревичу було вручено диплом Почесного доктора даної академії.

Надалі, за доповіддю голови експертно-правової комісії професора Ю.Ф.Зінковського, йшлося про увічнення пам'яті всевітньо відомого авіаконструктора – творця та винахідника перших гелікоптерів у світі – І.І.Сікорського (1889-1972), життя та діяльність якого були пов'язані з Київською політехнікою. Обговорення даного питання відбулося за участю представників родини Сікорських – к.ф.-м.н. О.И.Погребиської (Москва) та д.т.н. Г.В.Лощарьова (Київ). Було підтримано такі пропозиції: на території університету і в місті встановити пам'ятники Ігорю Сікорському, одну із вулиць Києва назвати його ім'ям, створити Фонд підтримки молодих вчених імені І.І.Сікорського, яким передбачається раз на рік преміювати молодих вчених за якісно нові наукові результати та досягнення. Було вирішено звернутися до Міністерства України реставрувати та зберегти будівлю по вулиці Ярославів Вал, 15, де мешкала родина Сікорських, із подальшим створенням там музею. На ФАКСі буде відкрито аудиторію імені І.І.Сікорського, талановиті студенти отримуватимуть стипендію його імені. Для вирішення даних пропозицій затверджено склад робочої групи.

Наступне питання порядку денного було присвячено розгляду стану із запровадженням в інженерній освіті дистанційних інформаційних технологій. Було заслухано доповіді професорів В.Д.Циделка та Ю.В.Петракова. Зокрема, відзначалося, що на базі кафедри інформаційно-виміральної техніки два роки тому за наказом ректора було створено науково-навчальну віртуальну лабораторію цифрової обробки сигналів. В.Д.Циделко охарактеризував складові частини та особливості дистанційного навчання, що дозволяє готувати фахівців із сертифікації, яка базується на засобах інформаційно-виміральної техніки, метрології та стандартизації. Тут також відкриваються можливості, за висловом В.Д.Циделка, "керування знаннями", з точки зору освіти, колективного використання унікального обладнання тощо. У виступі ректора університету М.З.Згуровського було висловлено велике задоволення щодо розробок кафедри інформаційно-виміральної техніки новітніх технологій навчання. Про підготовлений і випущений наприкінці минулого року інтерактивний електронний навчальний посібник, яким уже з успіхом користуються студенти, доповідав Ю.В.Петраков. Він зазначив, що дане видання відноситься до нового покоління навчальних підручників. Доповідач запросив до співпраці всіх зацікавлених.

За доповіддю першого проректора з навчальної роботи Ю.І.Якименка було затверджено Положення про організацію навчального процесу в НТУУ "КПІ", попередня редакція якого була прийнята та затверджена у травні 1997р. Доповідач ознайомив присутніх зі змістом цього комплексного документа, що містить необхідні нормативи для організації навчального процесу і має за мету підвищення якості навчання. Як повідомив Ю.І.Якименко, зміст нової редакції положення опрацювала робоча група у складі заступників деканів, його попередньо було обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні методичної ради університету.

При розгляді наступного питання професор Ю.Ф.Зінковський обґрунтував необхідність введення нової номінації "Заслужений працівник культури НТУУ "КПІ". Присвоєння даного почесного звання сприятиме підвищенню культурного рівня, патріотичного виховання випускників університету, їхнього збагачення культурними надбаннями людства. Було затверджено відповідне Положення та склад нової експертної ради, яка визначатиме номінантів для присвоєння почесного звання "Заслужений працівник культури НТУУ "КПІ".

За поданням голови експертно-правової комісії професора Ю.Ф.Зінковського було підтримано рекомендації про присвоєння почесних звань України: професора О.Г.Юрченка – на здобуття стипендії Президента, професорів П.О.Киричка та Ф.Ф.Дубровку – до звання "Заслужений діяч науки і техніки України", випускника КПІ 1959р., голову Секції випускників КПІ у Польщі Януша Фуксу – до відзнаки Київської міської держадміністрації.

Прийнято до відома інформацію проректора з наукової роботи професора М.Ю.Ільченка про зарахування до докторантури університету. М.Ю.Ільченко оголосив результати щорічного конкурсу про присудження премій НТУУ "КПІ" за кращі науково-методичні праці у 2003/2004 навчальному році. Першу премію визначено за підручник "Теоретична механіка" М.А.Павловського, дві другі премії отримали підручники "Загальна та неорганічна хімія" авторів О.М.Степаненка, Л.Г.Рейтера, В.П.Басова та "Дослідження операцій" Ю.П.Зайченка. Результати конкурсу було одностайно затверджено.

За поданням М.Ю.Ільченка Вчена рада розглянула доцільність та підтримала створення на базі НТУУ "КПІ" технополісу, до складу якого входять усі наукові підрозділи, в тому числі 13 НДІ, 12 інженерних центрів, технопарк "Київська політехніка", бізнес-інкубатор "Політехцентр", вітчизняні та зарубіжні підприємства, що працюють у сфері високих технологій.

За доповіддю декана факультету соціології професора Б.В.Новікова, було вирішено створити науково-практичний центр соціальної роботи, при цьому було враховано і відзначено багаторічну добросовісну плідну працю в університеті спілки самаритян. Голова профкомів В.І.Молчанов за дорученням спілки самаритян передав міжуніверситетському медико-інженерному факультету установку для проведення ультразвукових обстежень організму людини, яку було вручено декану цього факультету професору В.П.Яценку. В.І.Молчанов повідомив також, що спілка самаритян оплатила 100 путівок для дітей в оздоровчий табір.

Наприкінці засідання було одностайно затверджено рішення розширених засідань вчених рад факультетів обрати на черговий строк деканами: факультету електроніки – професора В.Я.Жуикова, факультету інформатики та обчислювальної техніки – професора О.А.Павлова.

На засіданні Вченої ради, що відбулося 18 червня поточного року, розглянуто питання увічнення пам'яті професора О.С.Плигунова (1904-1975), який 25 років був ректором КПІ. Було підтримано клопотання вченої ради ХТФ для молодих вчених (фахівців) встановити премію імені професора О.С.Плигунова, звернутись до КМДА із проханням надати одні із прилеглих до території університету вулиць ім'я професора О.С.Плигунова, встановити в холі корпусу №4 його бюст.

Ю.Москаленко

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Наприкінці липня 2004 року за допомоги і всебічної підтримки Посольства України в Південно-Африканській Республіці й особисто Надзвичай-

Прорив до Африки

ного і Повноважного Посла України в ПАР пана М.В.Скура-товського відбувся візит ректора нашого університету М.З.Згуровського до Університету Преторії. В ході візиту керівники університетів-партнерів підписали 29 липня "Меморандум про співпрацю між НТУУ "КПІ" та Університетом Преторії", яким передбачена низка спільних заходів з розвитку співробітництва в навчальному процесі і науковій діяльності. Планується обмін навчальними програмами, науковою та навчальною літературою, матеріалами з важливих тематичних досліджень, професорсько-викладацьким та науковим складом з метою виконання спільних досліджень, навчання та презентації спеціальних курсів з їх спеціалі-

НТУУ "КПІ".

Вчені, науковці, викладачі відповідних факультетів НТУУ "КПІ" (ФІОТ, ФПМ, МІФ, ФБТ, ФММ, ІХФ, ІПСА, ФТІ, ММІ) наразі уважно вивчають матеріали Університету Преторії і готують пропозиції для конкретної співпраці з колегами з ПАР.

На фото: Під час підписання Меморандуму. Зліва направо: ректор Університету Преторії проф. К.В.І. Пісторіус, ректор КПІ М.Згуровський та Надзвичайний і Повноважний Посол України в ПАР М.Скура-товський.

Початок співпраці покладено

29 червня 2004 року наш університет відвідав ректор Санкт-Петербурзького державного політехнічного університету чл.-кор. РАН професор М.П.Федоров.

Як зазначив ректор нашого університету академік НАН України професор М.З.Згуровський, Київську і Санкт-Петербурзьку політехніки пов'язує не тільки спільна історія (вони були засновані одним указом імператора Миколи II), але й єдине бачення перспектив розвитку університетів. Саме визначенню напрямів співпраці двох університетів і був присвячений візит професора М.П.Федорова.

У зустрічі взяли участь перший проректор чл.-кор. НАН України Ю.І.Яки-

менко, проректор з наукової роботи чл.-кор. НАН України М.Ю.Ільченко, проректор з міжнародної діяльності професор С.І.Сидоренко, декан інженерно-фізичного факультету професор О.М.Бялик. Зі сторони Санкт-Петербурзького державного політехнічного університету був присутній також декан факультету технологій та дослідження матеріалів професор С.Є.Александров.

Після зустрічі, яка пройшла у атмосфері дружби та конструктивізму, гості із Санкт-Петербурга ознайомилися з інфраструктурою Київської політехніки.

Инф. "КПІ"

Ректор Санкт-Петербурзького державного політехнічного університету М.П.Федоров та декан факультету технологій та дослідження матеріалів С.Є.Александров

Міністр освіти Лівану в НТУУ "КПІ"

Учасники зустрічі після переговорів

17 червня 2004 року наш університет відвідав міністр освіти Лівану пан Самір Джіор із супроводжуючими особами. Пана міністра приймав проректор НТУУ "КПІ" з міжнародної діяльності професор С.І. Сидоренко. Під час зустрічі С.І. Сидоренко розповів гостям про історію заснування та розвитку Київської політехніки, про сьогодення і про перспективи прагматичної вітчизняної технічної освіти. Гості з Лівану, в свою чергу, розповіли про структуру освіти у Лівані, про роль і місце університетів у житті країни.

Після зустрічі з представниками ректорату НТУУ "КПІ", яка пройшла в атмосфері дружби і порозуміння, пан міністр провів бесіду зі студентами з Лівану, що навчаються у НТУУ "КПІ", а потім ознайомився з інфраструктурою нашого університету.

Візит до НТУУ "КПІ" відбувся з ініціативи Міністерства освіти та науки України.

Инф. "КПІ"

Гості з Кореї

9 липня 2004 року наш університет відвідала делегація з Кореї у складі професора Йонг Вон Сонга, заступника директора департаменту Корейського інституту науки і технологій, та професора Ін Хван Лі з Чонбукського національного університету (на фото).

Під час зустрічі було обговорено питання співпраці з Корейським політехнічним університетом.

У зустрічі взяли участь професор С.О.Воронов, заступник проректора з наукової роботи, професор С.М.Шукаєв, керівник відділу міжнародних проектів, професор О.В.Збруцький, декан ФАКС, Г.М.Кринський, представник МЗС України.

Инф. "КПІ"

На Спільному українсько-німецькому факультеті

Червень 2004 р. на Спільному українсько-німецькому факультеті видався врожайним. 18 числа звітували про свою наукову роботу протягом 2003/2004 навчального року магістри-стипендіати ім. Леонарда Ейлера О.Халімон, О.Демченко, М.Грозовський, О.Гриб і В.Івакін. Їх магістерські атестаційні роботи вчинувались як в НТУУ "КПІ", так і в інститутах університету Отто-фон-Геріке м.Магдебург під керівництвом німецьких

викладачів. Для участі у засіданнях ДЕК до НТУУ "КПІ" прибули головний координатор Спільного факультету університету Отто-фон-Геріке м.Магдебург проф. Л.Дюбнер та директор одного з інститутів проф. Ф.Паліс.

Захист атестаційних робіт продемонстрував їх високий науковий рівень. Кожна атестаційна робота вносила нову наукову розробку в інженерну механіку. Не дивно, що більшість магістрантів має дві або

більше наукових публікацій. Всі магістри отримали найвищі академічні оцінки.

30 червня 2004 р. відбувся річний іспит з німецької мови у першокурсників Спільного факультету. Студенти ММІ, ІФФ та ЗФ демонстрували свої знання комісії викладачів, у якій взяли участь головний координатор Спільного факультету з німецького боку проф. Л.Дюбнер та заступник декана ІФФ О.І.Дудка.

Зважаючи на дуже серйозні вимоги та умови оцінки якості за європейськими стандартами, першокурсники Спільного факультету отримали одну відмінну оцінку і більше половини оцінок "добре". Програми викладання німецької мови було узгоджено з Лінгвістичним центром німецької мови університету Отто-фон-Геріке.

Головний координатор з німецького боку проф. Л.Дюбнер прочитала цикл лекцій на кафедрі інструментального виробництва і взяла участь у захисті бакалаврських атестаційних робіт на цій же кафедрі.

В.М.Яворовський,
декан Спільного українсько-німецького факультету

Під час іспиту

ВІТАЄМО!

ВІТАЄМО!

Ярославу Карповичу Трохименку – 80!

Ярослав Карпович Трохименко народився 26 серпня 1924 року в м. Кагарлик Київської області в сім'ї відомого українського художника. На весні 1942 року з авіаційного інституту в м. Уфа добровільно пішов у Червону Армію. Закінчив військово-морське авіаційно-технічне училище (м. Перм), а потім брав участь у бойових діях Чорноморського та Тихоокеанського флотів. Після 8 років строкової служби (авіаційні училища у 1943 р. випускали сержантів) у 1950 р. був демобілізований і вступив на 3 курс радіотехнічного факультету КПІ, який закінчив у 1953р.

Після аспірантури працює в КПІ на викладацьких посадах. У 1957 р. захистив кандидатську, а в 1967 – докторську дисертації. У 1961 р. обирається деканом радіотехнічного факультету, з 1973 по 1989 р. – завідувач кафедри теоретичних основ радіотехніки. Поставив на факультеті викладання дисциплін “Електронні та напівпровідникові прилади” та “Основи теорії кіл”. У 1957 р. призначений заступником, а в 1970 р. – головним редактором журналу “Известия ВУЗов. Радиоелектроника”. Викладав у Гаванському університеті (1968-1969 рр.) та Академії наук Кубі (1974-1975рр.), читав лекції у вищих навчальних закладах Болгарії, Польщі та Чехословаччини.

Протягом багатьох років був членом президії товариства “Знання” і керівником його осередку в КПІ, очолював базову організацію Асоціації ЕОМ серії “МИР”. З 1993 р. – заступник головного редактора журналу “Вісті Академії інженерних наук України”. Нагороджений двома орденами і 16 медалями, відзначений нагородами вітчизняної та зарубіжних вищих шкіл, в тому числі Великою золотою медаллю Технічного університету в м. Брно, Чехія. Є автором понад 350 публікацій, серед яких 21 монографія з теорії радіотехнічних кіл і автоматизації інженерного проектування.

Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України, почесний радист СРСР, заслужений професор НТУУ “КПІ” Я.К. Трохименко бере активну участь у науковій, методичній та суспільній праці, є членом адміністративних та спеціалізованих рад, експертної ради ВАК і президії Академії інженерних наук України.

У свої 80 років Ярослав Карпович не сповільнює темпів наукових досліджень, є визнаним авторитетом. У нього життєву пораду і наукову консультацію одержують молоді і не зовсім молоді вчені.

Бажаємо здоров'я, сил, натхнення в Вашій творчій праці та довгих і щасливих років життя.

Колектив радіотехнічного факультету НТУУ “КПІ”

Олексію Антоновичу Пирському – 75!

Про професора Олексія Антоновича Пирського можна говорити багато і довго. Це й не дивно, адже наприкінці серпня він святкує своє 75-річчя, 50 років з яких віддано важливій справі.

Олексій Антонович – доктор технічних наук, професор, Лауреат премії КПІ, член-кореспондент АГН України, Заслужений викладач НТУУ “КПІ”.

О.А. Пирський – корінний киянин, народився 1929 року і провів своє дитинство у столиці. І навіть під час німецько-фашистської окупації, коли батько на фронті боровся із загарбниками, його родина не покинула Київ, хоча це й було дуже небезпечно.

Отримавши по закінченні київської школи №55 срібну медаль, Олексій Антонович вступив на гірничий факультет КПІ, який закінчив у 1954 році. Залишився в інституті і обіймав запропоновану йому посаду асистента кафедри “Розробка родовищ корисних копалин”, пізніше працював старшим викладачем, доцентом, професором, завідувачем кафедри (пропрацював на цій посаді чверть століття), був заступником декана факультету автоматики та електроприладобудування, у 1988–1993 роках очолював гірничотехнічний факультет, а з 2000 року є професором кафедри.

У 1967 році за ініціативи О.А. Пирського в КПІ було відновлено факультет гірничого спрямування, створено кафедру “Технології та механізації гірничих робіт” (згодом вона одержала назву “Технології та інженерної екології”), яку він очолював у 1967–1978 та 1986–2000 роках. За його особистої участі також створено ще дві кафедри гірничого профілю.

За роки своєї праці в КПІ Пирський прочитав 11 спецкурсів.

До кола його наукових інтересів належить підвищення ефективності видобутку корисних копалин, геомеханіка та зменшення впливу антропогенних факторів на довкілля. Цьому присвячені дисертації, понад 200 науково-методичних праць, у тому числі 5 монографій, 12 підручників та

учбових посібників, а також 25 методичних розробок Олексія Антоновича.

Під керівництвом та за безпосередньої участі професора Пирського було виконано 29 науково-дослідних робіт, впровадження яких у виробництво сприяло отриманню в кінці 80-х років щорічного економічного ефекту близько одного мільйона карбованців. Завдяки його зусиллям при кафедрі створено міжгалузеву науково-учбову лабораторію інженерної екології.

О.А. Пирський був учасником 50 наукових конференцій та одним з організаторів чотирьох Всеукраїнських наукових конференцій творчої молоді з екологічних проблем. Підготував понад 20 кандидатів та магістрів. Олексій Антонович є членом вчених рад із

захисту докторських і кандидатських дисертацій при НТУУ “КПІ” та НДІОПУ. Вперше в Україні започаткував екологічну підготовку фахівців.

У 1964–1965 роках, як стажера ЮНЕСКО, його було направлено на ознайомлення із станом вузької промисловості й підготовкою спеціалістів Англії та Бельгії, працював і поглиблював свій науковий досвід в університетах Шефільда, Ньюкасла, Нотінгема, Льежа, а протягом наступних років у вузах Польщі (Краків, Вроцлав) та Німеччини (Клаусталь). Став членом Всесвітньої організації геомеханіків, експертом Міністерства науки та технологій, громадським інспектором Державної екологічної інспекції України.

У період своєї діяльності у КПІ О.А. Пирський брав активну участь у громадському житті інституту, багато разів обирався до керівних органів КПІ, району, Києва та України.

Внесок професора О.А.Пирського в підготовку кадрів, у розвиток науки та виробництва оцінено трьома медалями, урядовими відзнаками “50-річчя УРСР”, “25-річчя визволення України”, “Шахтарської слави”, Почесними грамотами Мінвузу СРСР, товариства “Знання” України, подякою Комітету захисту миру та Грамотою комітету ветеранів війни за особистими підписами О. Маресьєва й О. Гончара.

Ми зичимо Олексію Антоновичу міцного здоров'я, щастя і творчої наснаги на нелегкій освітній ниві.

Підготував Я.В. Мельник

АНАЛІЗУЮЧИ ПІДСУМКИ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

У червні закінчилася літня сесія. Попередні підсумки (остаточні будуть виведені на 1 вересня 2004 р.) представлені у зведеній таблиці успішності студентів та дотримання встановлених Правил поведінки в університеті протягом 2003–2004 навчального року. Деякі показники навчання на різних факультетах відрізняються майже у 3-5 разів. Наприклад, кількість невстигаючих студентів 1-3 курсів за підсумками двох атестацій у II семестрі 2003/2004 навчального року на ФБТ складає 3%, а на ФЕЛ – 15,7%.

Усім студентам і викладачам відомо, що запорукою успішного складання сесії є напружена та систематична робота студентів з кожної дисципліни протягом семестру. Якщо взяти за головний критерій оцінки рівня підготовки студентів зі своєї спеціальності відсоток виконання навчального плану, то атестація виходить на перший план. І дійсно, це є підставою викладачів приймати заліки та екзамени у деяких студентів-відмінників достроково.

За підсумками атестації близько 11% студентів 1-3 курсів в університеті не виконують з 3-х і більше дисциплін завдання навчального плану. Це створює серйозні проблеми самим студентам, викладачам та деканатам. Викладачі у цьому випадку змушені витрачати певний час для прийняття під час сесії контрольних та лабораторних робіт, колоквиумів, курсових та інших робіт. І це відбувається при суттєвому навантаженні викладачів (більше 1000 год/рік).

Аналіз сесії цього навчального року показує, що у списках невстигаючих студентів ми бачимо одні і ті ж прізвища...

Відсоток відмінників теж суттєво відрізняється на різних факультетах. З технічних факультетів попереду ФМФ (14,7%), ФПМ (12,7%), ФБТ (16,9%), ІЕЕ (12,5%), ФЕЛ (11,9%), а відсоток тих, хто вчиться на “5”, “5-4”, “4” – ФБТ (57,6%), ІПСА (40,4%), ІЕЕ (38,8%).

Настав час дуже присікливо розглядати і поведінку студентів. Як правило, “Правила внутрішнього розпорядку” порушують не відмінники навчання. За навчальний рік зафіксовано 753 правопорушення, а особливо “відзначилися” студенти ФАКС (56), ЗФ (44) та деякі інші.

Окремим рядком у негативних показниках успішності і поведінки студентів стоять студенти-контрактники. На деяких факультетах вважають, що таким студентам необхідно створити особливі умови. З цим можна погодитись, якщо мова йде про організацію додаткових занять, консультацій протягом семестру для цих студентів. Але не можна погодитись зі зниженням вимог до них під час сесії.

Вимоги до всіх студентів повинні бути однакові: і для тих, хто вчиться на бюджетному місці, і для тих, хто опановує спеціальність за контрактом (договором). Диплом про вищу освіту для всіх однаковий. Принципове, об'єктивне та доброзичливе ставлення до всіх студентів підвищує авторитет і викладача, й адміністрації кафедр, і факультетів. І це є традицією КПІ, яку нам необхідно провадити і передавати у майбутне.

Г.Б.Варламов, проректор з навчальної роботи

Зведена таблиця успішності студентів та дотримання встановлених правил поведінки в університеті протягом 2003/2004 навчального року (стан на 9.07.2004)

Факультет (інститут)	Кількість студентів, які мають складати літню сесію (у т.ч. 1-3 курсів)	Кількість невстигаючих студентів 1-3 курсів за результатами атестації (абсолютна / %)		Успішність студентів по результатам літньої сесії					Кількість правопорушників (абсолютна / %)	
		зимової	літньої	Кількість відрахованих студентів (абсолютна / %)	Якість відпрацювання відрахованих за незадов. атестацією	Індекс невстигаючого контингенту 1-3 курсів *	Кількість відмінників (абсолютна / %)	Кількість відмінників і хорошистів (рівень успішності**)	загальна	у гуртожитках
ФАКС	788 (544)	26 (4,8 %)	35 (6,4 %)	33 (4,2 %)	94,3 %	2,2 %	128 (16,2 %)	332 (42,1 %)	56 (7,1%)	28
ІЕЕ	1476 (944)	40 (4,2 %)	83 (8,8 %)	23 (1,6 %)	27,7 %	6,6 %	185 (12,5 %)	572 (38,8 %)	48 (3,3%)	40
ЗФ	798 (499)	41 (8,2 %)	58 (11,6 %)	19 (2,4 %)	32,8 %	9,4 %	41 (5,1 %)	164 (20,6 %)	44 (5,5%)	19
ФЕЛ	2334 (1472)	172 (11,7 %)	231 (15,7 %)	29 (1,2 %)	12,6 %	13,9 %	277 (11,9 %)	849 (36,4 %)	73 (3,1%)	47
ІФФ	928 (573)	28 (4,9 %)	151 (26,4 %)	16 (1,7 %)	10,6 %	24,6 %	109 (11,7 %)	345 (37,2 %)	34 (3,7%)	11
ФІОТ	2069 (1364)	384 (28,2 %)	218 (16,0 %)	53 (2,6 %)	24,3 %	13,7 %	193 (9,3 %)	612 (29,6 %)	63 (3,0%)	37
ФММ	1244 (829)	26 (3,1 %)	70 (8,4 %)	24 (1,9 %)	34,3 %	6,3 %	271 (21,8 %)	683 (54,9 %)	10 (0,8%)	3
ФП	514 (292)	65 (22,3 %)	28 (9,6 %)	3 (0,6 %)	10,7 %	8,6 %	218 (42,4 %)	413 (80,3 %)	5 (1,0%)	4
ПБФ	1245 (800)	39 (4,9 %)	33 (4,1 %)	10 (0,3 %)	30,3 %	3,4 %	97 (7,8 %)	433 (34,8 %)	20 (1,6%)	6
ФПМ	822 (531)	60 (11,3 %)	72 (13,6 %)	35 (4,3 %)	48,6 %	7,9 %	104 (12,7 %)	308 (37,5 %)	25 (3,0%)	17
ММІ	1521 (966)	39 (4,0 %)	77 (8,0 %)	56 (3,7 %)	72,7 %	2,7 %	126 (8,3 %)	473 (31,1 %)	38 (2,5%)	28
РТФ	1032 (661)	10 (1,5 %)	74 (11,2 %)	34 (3,3 %)	45,9 %	6,1 %	42 (4,1 %)	213 (20,6 %)	46 (4,5%)	37
ФС	596 (400)	37 (9,3 %)	52 (13,0 %)	8 (1,3 %)	15,4 %	11,5 %	133 (22,3 %)	322 (54,0 %)	21 (3,5%)	10
ФМФ	511 (322)	–	46 (14,3 %)	13 (2,5 %)	28,3 %	10,2 %	75 (14,7 %)	202 (39,5 %)	27 (5,3%)	15
ФТІ	586 (401)	27 (6,7 %)	47 (11,7 %)	5 (0,9 %)	10,6 %	10,5 %	60 (10,2 %)	208 (35,5 %)	28 (4,8%)	12
ІХФ	1273 (800)	21 (2,6 %)	98 (12,3 %)	24 (1,9 %)	24,5 %	10,0 %	154 (12,1 %)	464 (36,4 %)	34 (2,7%)	17
ХТФ	933 (573)	34 (5,9 %)	47 (8,2 %)	13 (1,4 %)	27,7 %	7,2 %	116 (12,4 %)	404 (43,3 %)	18 (1,9%)	5
ТЕФ	1787 (1156)	78 (6,7 %)	158 (13,7 %)	58 (3,2 %)	36,7 %	9,3 %	188 (10,5 %)	562 (31,4 %)	64 (3,6%)	45
ІТС	484 (352)	20 (5,7 %)	24 (6,8 %)	7 (1,4 %)	29,2 %	4,8 %	42 (8,7 %)	138 (28,5 %)	16 (3,3%)	6
ВІПІ	–	–	25 (–)	–	–	–	–	–	10 (–)	4
ІПСА	853 (538)	36 (6,7 %)	53 (9,9 %)	12 (1,4 %)	22,6 %	7,8 %	133 (15,6 %)	345 (40,4 %)	30 (3,5%)	23
ФЛ	813 (511)	21 (4,1 %)	22 (4,3 %)	8 (1,0 %)	36,4 %	3,3 %	225 (27,7 %)	526 (64,7 %)	11 (1,4%)	10
ФЕА	1128 (724)	29 (4,0 %)	58 (8,0 %)	21 (1,9 %)	36,2 %	5,8 %	96 (8,5 %)	371 (32,9 %)	19 (1,7%)	7
ВІФ	1126 (771)	13 (1,7 %)	28 (3,6 %)	11 (1,0 %)	39,3 %	2,3 %	225 (20,0 %)	674 (59,8 %)	6 (0,5%)	1
ФБТ	255 (203)	–	6 (3,0 %)	0	0	3,0 %	43 (16,9 %)	147 (57,6 %)	0	0
ММІФ	118 (118)	8 (6,8 %)	19 (16,1 %)	3 (2,5 %)	15,8 %	13,6 %	8 (6,8 %)	26 (22,0 %)	0	0
ФФВС	230 (166)	20 (12,0 %)	23 (13,9 %)	2 (0,9 %)	8,7 %	13,3 %	31 (13,5 %)	122 (53,0 %)	7 (3,0%)	3
Разом:	25464 (16510)	1235 (7,5 %)	1836 (11,1 %)	520 (2,0 %)	28,3 %	8,6%	3320 (13,0 %)	9908 (38,9 %)	753 (3,0%)	435

$$* I = \frac{\sum \text{Незадат.} - \sum \text{Відрах.}}{\sum \text{Заг.кільк.}} ; \quad ** \frac{"5"+"(5+4)"+"4"}{\sum \text{Заг.кільк.}}$$

Вшанування видатного авіаконструктора І.І. Сікорського

Засідання круглого столу, присвячене 90-річчю перельоту чотиримоторного літака "Ілля Муромець" за маршрутом Санкт-Петербург – Київ – Санкт-Петербург та 115-річчю з дня народження І.І. Сікорського, відбулося в НТУУ "КПІ" 30 червня. Ігор Іванович – наш славетний земляк, студент КПІ з 1907 по 1911 роки, став визначним у світі авіаконструктором, технічним генієм ХХ століття.

Історична довідка

І. Сікорський народився 25 травня (6 червня) 1889 р. у місті Києві, на вул. Малій Підвальної, 15 (сьогодні вул. Ярославів Вал, 15-б) в сім'ї професора Київського університету, практикуючого лікаря-психіатра. Життєвий шлях Ігоря Івановича можна умовно розділити на три періоди: кийвський – із дня народження до 1912 р., петербурзький – 1912-1918 рр. та емігрантський – спочатку Франція в 1918-1919 рр., а потім США до кінця життя (26 травня 1972 р.).

Таким він був

Творча діяльність Ігоря Сікорського тісно пов'язана з Київським політехнічним інститутом. Він – активіст секції, а потім гуртка повітроплавання КПІ, конструктор і експериментатор. Разом із однодумцями побудував два гелікоптери (не літали) і шість різних типів аеропланів, останній з яких, С-6Б, на конкурсі був удостоєний першої премії. Незабаром Ігор Сікорський робить висновок, що "майбутнє авіації за важкими, але швидкохідними апаратами", а фахівці та преса підсумовують, що "робота конструктора особливо цікава тим, що він ішов своїм шляхом, працював абсолютно самостійно..."

21 січня 1912 р. І.Сікорському вручили присуджену йому Радою імператорського Російського технічного товариства медаль "За польові труди по воздухоплаванию". 24-річний киянин, вихованець КПІ, став відомим усій Росії. Восени 1911 р. він зайняв посаду головного конструктора авіаційного відділу Російсько-Балтійського вагонного заводу. До 1914 р. під його керівництвом і за безпосередньої участі там були створені і побудовані літаки "Гранд", "Російський витязь", "Ілля Муромець", що відкрили еру важкої багатомоторної авіації. У програму випробувань апаратів входили далекі перельоти. На літаку "Ілля Муромець" було здійснено переліт Санкт-Петербург – Київ – Санкт-Петербург. 30 червня 1914 р. він стартував з Корпусного аеродрому, а 1 липня приземлився на Куренівському аеродромі в Києві. За кілька днів – зворотний переліт, що тривав 14 годин 38 хвилин. Це був унікальний політ.

Пасажирський салон літака "Ілля Муромець"

Після Жовтневої революції, у 1918р. Сікорський емігрує у Францію, а за рік – у США. Було йому 27 років.

І. Сікорський першим став будувати турбінні гелікоптери, на його машинах впер-

ше здійснили перельоти через Атлантичний і Тихий океани. Перелік отриманих ним нагород і дипломів надзвичайно великий. Його ім'я занесене в Національний зал Слави (США) поряд з іменами Едісона, Фермі, Пастера. Почесна медаль Джона Фріца "За науково-технічні досягнення" була присуджена тільки двом людям – Ігорю Сікорському і Орвіллу Райту.

Фото О. Супруна

Ректор НТУУ "КПІ" академік М.З. Згуровський відкриває засідання круглого столу

За круглим столом

До цієї події було організовано книжкову виставку, що представляла видання творів І.Сікорського різними мовами, журнальні статті, книги про нього та його діяльність, зібрані з державних бібліотек і приватних книгозбірень. Крім цього, ДПМ при НТУУ "КПІ" та Національним агентством "Українформ" було підготовлено на 8 планшетах експозицію "І.Сікорський у фотографіях" з 46-ти фото. Вони викликали неабиякий інтерес у

Ігор Сікорський біля літака "Ілля Муромець"

учасників зустрічі, яких зібралось понад 70 осіб. Серед учасників – представники родини Сікорських – Олена Йосипівна Погребиська та Георгій Вадимович Лошкар'єв, дослідник біографії авіаконструктора – Вадим Ростиславович Міхєєв.

Вів засідання круглого столу ректор НТУУ "КПІ" академік М.З. Згуровський. У вступному слові він охарактеризував І.І. Сікорського як видатного конструктора та наголосив на значенні перельоту літака "Ілля Муромець" дев'ять десятиріч тому.

У виступах учасників відмічалося, що з метою розвитку авіації та космонавтики в Україні в 1991 р. створено авіакосмічне товариство; у 1993 р., з метою популяризації авіації та захисту інтересів авіаторів-аматорів, – Асоціацію власників літальних апаратів; у 1999 р. створено Міжнародний благодійний фонд "Музей історії по-

вітроплавання й авіації ім. І.Сікорського". У тому ж році з метою сприяння розвитку аерокосмічної науки створена громадська Всеукраїнська наукова організація "Інститут авіаційно-космічних досліджень ім. І.Сікорського".

В програму круглого столу включили екскурсію пам'ятними місцями, пов'язаними з ім'ям І.Сікорського. Учасники побували на території садиби по вул. Ярославів Вал, в районі колишнього Куренівського аеродрому; на Інтернаціональній площі, де колись був аеродром, над яким пілот Сікорський складав нормативи на зв'язки пілота. Березовий гай, що шумить поряд, можливо, був свідком тих подій – перемог і невдач піонерів авіації, хто торував дорогу в небо.

Подію висвітлювали численні міські та всеукраїнські ЗМІ.

Говорять учасники зустрічі

В.Р. Міхєєв: Рід Сікорських походить від козака Секори. Потім прізвище стали писати на польський манер – Секорський, а дід конструктора, священник Олексій, переіначив його в Сікорський. Полячком, з роду Бафталовських, була бабуся Ігоря Івановича. До речі, І.Сікорський завжди був віруючою людиною, залишив по собі чимало богословських праць.

Вважаю його генієм авіації. Народившись талановитою людиною, за підтримки рідних та наставників, напружено працюючи все життя, не поривав з улюбленою справою ні на мить. "Праця і ще раз праця, а там Бог допоможе", – такий його девіз.

Велике спасибі організаторам зустрічі – перш за все ДПМ – за можливість згадати славі справи великого сина українського народу.

Г.В. Лошкар'єв, д.т.н. (Інститут проблем матеріалознавства НАНУ): Восени 1998-го мені вдалося побувати на головному заводі компанії Sikorsky Aircraft в м. Стратфорд, штат Коннектикут. У вестибюлі – бюст І.Сікорського, його емблема. Завод військовий, тому фотоапарат лишився в охороні. На стінах адміністративного корпусу висять численні фотографії, що розповідають про етапи життєвого і творчого шляху конструктора. В його меморіальному кабінеті – знаменитий капелюх, в якому він виконував випробувальні польоти і який був його талісманом. Пілоти-випробувачі компанії перед польотами доторкаються до цього капелюха на удачу.

О.Й. Погребиська, к.ф.-м.н., м.Москва: Кийвський період життя І.Сікорського охоплює понад 20 років із тих, що він прожив у Росії, і весь час перебування у Києві він мешкав у домі батька Івана Олексійовича. Садиба, що її купив батько у середині 80-х років XIX століття, включала двоповерховий флігель типу української хати-мазанки. На місці останнього Іван Олексійович вирішив побудувати оселю для своєї родини, в якій було п'ятеро дітей: три доньки та два сини, наймолодший з них – Ігор.

Під час будівельних робіт знайшли скарб, датований епохою Ярослава Мудрого. Винагорода, отримана за передачу його державі, дозволила збудувати триповерховий цегляний будинок. На перших двох поверхах мешкала сім'я. На другому поверсі над аркою містилася столярна майстерня, де над своїми першими апаратами працював Ігор. А на третьому поверсі в 1904 р. відкрили перший в Росії "Врачебно-педагогический институт для отсталых и нервных детей", що його заснував Іван Олексійович.

Фото О. Супруна

О.Й. Погребиська, Г.В. Лошкар'єв та М.Ю. Ільченко покладають квіти до меморіальної дошки І.І. Сікорському

На сьогодні зберігся лише будинок по вул. Ярославів Вал, 15-б, в якому мешкала родина Сікорських. Він потребує реставрації.

В.І. Глібо, президент Міжнародного благодійного фонду "Музей історії повітроплавання й авіації": Наш фонд зареєстровано в Міністерстві юстиції України в 1999 р. з метою сприяння розвитку музейної справи з питань повітроплавання, авіації та космонавтики. Фонд уклав договір з Міноборони, на баланс якого знаходиться будинок по вул. Ярославів Вал, 15-б, про довгострокову оренду. Там передбачається за рахунок Фонду провести відновлювальні та реставраційні роботи. Плануємо закінчити їх до кінця 2007 р. з розміщенням на першому поверсі музею сім'ї Сікорських.

Підсумки

Учасники круглого столу розробили пропозиції щодо увічнення пам'яті видатного авіаконструктора І.І. Сікорського, які були

"Ілля Муромець" наближується до місця посадки

розглянуті та підтримані Вченою радою НТУУ "КПІ".

На закінчення хочемо подякувати всім, хто сприяв проведенню круглого столу, та висловити сподівання, що цей захід стане початком широкомасштабного руху за відродження славіх імен синів землі української, які своїми відкриттями вели людство до нових сходинок розвитку.

Л.О. Гриффен, д.т.н., директор ДПМ
М.Г. Ніколенко, к.т.н., завідувач відділу ДПМ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ "КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ" ОГОЛОШУЄ КОНКУРС ДО АСПІРАНТУРИ У 2004 Р.

Прийом документів:

з 25 серпня 2004 р. по 6 вересня 2004 р., з 10.00 до 13.00 та з 14.00 до 17.00

З переліком документів, що подаються на конкурс, та з умовами прийому можна ознайомитися у відділі аспірантури та докторантури університету (корпус №1, к. 247), на сайті університету www.ntu-kpi.kiev.ua в розділі "Наукова робота", підрозділ "Підготовка наукових кадрів". Телефон для довідок 236-21-49, aspirantura@users.ntu-kpi.kiev.ua

Колектив НТУУ "КПІ" висловлює щире співчуття проректору з навчальної роботи Геннадію Борисовичу Варламову з приводу трагічної загибелі його доньки Діани.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ 241-66-95; 22-09

Головний редактор
В.В. ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М. ПНАТОВИЧ

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.Й. БАКУН

Комп'ютерний набір
Л.М. КОТОВСЬКА

Коректор
Н.В. МУРАШОВА

Рестраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ «Атопол»,
м. Київ, пр. Червоних козаків, 9
Тираж 1500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Позиція редакції не завжди збігається з авторською.